

‘IK WIL ZO VEEL MOGELIJK BAGAGE’

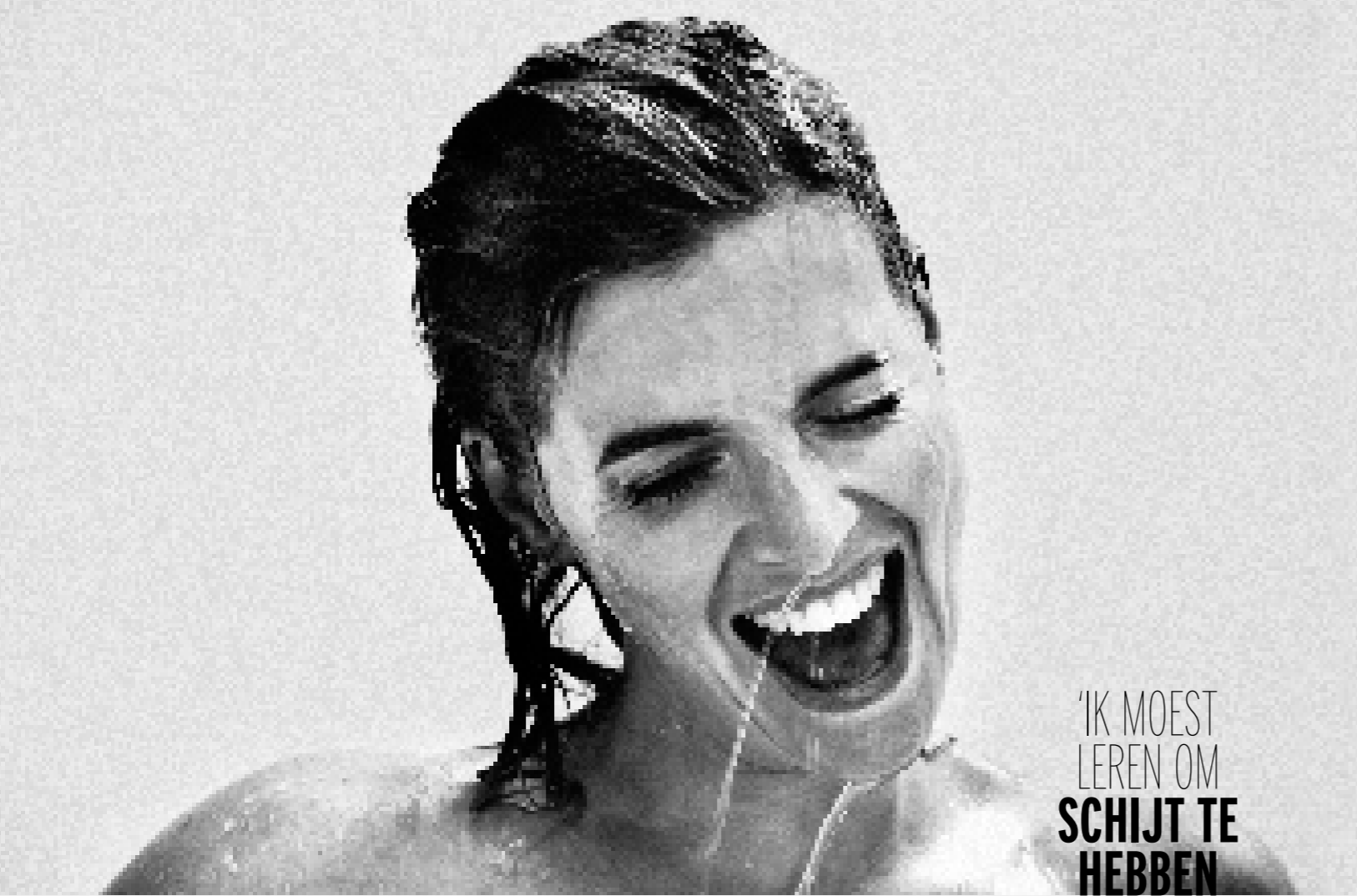
Dit jaar kunnen we Thekla Reuten in maar liefst vijf producties zien, waaronder ‘De Reünie’. WE SPREKEN DE ACTRICE OVER HAAR VAK, HAAR OUDERS, VROUWELIJKHEID EN HAAR GELIEFDE GIJS NABER.

tekst MINOU OP DEN VELDE fotografie PABLO DELFOS

Gefeliciteerd met je zwangerschap! Mag ik vragen wanneer je bent uitgerekend? ‘Nee, Gijs en ik willen niet te veel uitweiden over ons privéleven. Meryl Streep is mijn voorbeeld. Zij vertrekt na ieder project weer naar haar landgoed en vervolgens hoor je niets meer over haar.’
Hoe ziet dit jaar er wat betreft werk voor je uit? ‘Ik ben nu bezig met de opnames van de Nederlandse tv-serie *Tessa*, die in november door BNN wordt uitgezonden. Ik speel een politiek incorrecte lerares, die al op haar negentiende moeder is geworden. 11 juni komt *The Legend of Longwood*, een Ierse jeugdfilm, in de bioscoop. *De Reünie* met Daan Schuurmans volgt in juli, en *Overspel*, en de speelfilm *Schone Handen* in september.’

Hoe grondig bereid je je voor op een rol? ‘Ik wil zo veel mogelijk bagage opdoen. In de film *Schone Handen* speel ik Sylvia, de vrouw van een drugshandelaar. Door toeval liep ik tegen een geweldig wijf aan, zij was degene die mijn nepnagels deed. Als Sylvia heb ik veel blond haar, bruine make-up, en strakke kleding. Zij zag mij aankomen in mijn joggingbroekje en dacht: Wat? Gaat zij die vrouw spelen? Zij sprak zo tof Amsterdams. Ik dacht: kip, ik heb je! We hadden een klik en hebben samen het hele script doorgenomen. Ik wilde weten: hoe zou jij dit zeggen? In de film zitten nu uitdrukkingen die ik niet had kunnen bedenken. Zoals: Je moet wel je eigen meiertje pakken.’ ▶▶

KLEDING: ASPESI (OVERHEAD)

'IK MOEST
LEREN OM
**SCHIJT TE
HEBBEN
AAN WAT
ANDEREN
VAN ME
VINDEN.**
DAT DUURDE
JAREN'

Huh? In plat Amsterdams: 'Nou je man verdient geld. Maar je moet wel je eigen meiertje pakken! Oftewel: zelf ook werken!'

MOOI EN LELIJK

Je neef, acteur Jeroen Willems, regisseerde je eindexamenvoorstelling bij de toneelschool. Beter beginnen kun je niet. 'De voorstellingen van Jeroen bij Hollandia zag ik al op mijn elfde. Bij Hollandia zat je niet in pluche stoelen maar in een kerkje of een fabriekshal. Een vieselijke, aardse wereld, heel anders dan mijn eigen omgeving in Bussum. Ik was voor hem zijn kleine nichtje dat hij serieuzer zag worden. Bij mijn afstuderen was ik 21. Hij was 34. Ik speelde *Suus*, een monoloog van Herbert Achternbusch. Eerst zie je haar als brutaal, onnozel boerenmeisje van twaalf. In de tweede akte is ze 21, ze is verward en stelt alleen maar vragen. Wil ik... zou ik... moest ik...? Vervolgens zie je haar als veertiger en in de slotakte is ze tachtig. Normaal wordt dat stuk gespeeld door vier actrices, maar ik wilde het in mijn eentje doen, want ik was op school echt het jonkie. Ze zeiden: we gaan rond Kerst kijken of je wel "zwaar" genoeg bent. Achteraf had ik beter een jaar kunnen gaan reizen. Dan had ik steviger in mijn schoenen gestaan. Nu was ik een spons. Een onbeschreven blad. Ik was nog niet door moeilijke dingen met mezelf geconfronteerd.'

Wilde Jeroen dat jij het leven ook in al zijn aardsheid liet zien? 'Ja heel erg, hahaha! Ik weet nog dat hij in zijn handen tufte, mijn hoofd beetpakte en mijn haar door de war kneedde, want ik mocht niet te mooi zijn. Ik droeg een grote witte onderbroek met een bruine panty erover. Ik wilde dat ook graag: een hoekige, uitgezakte vrouw van tachtig spelen. Want je wordt als actrice al vaak genoeg gevraagd voor rollen waarin je mooi moet zijn.'

Het grote publiek zag je voor het eerst in de film *De tweeling*, die in 2004 een Oscar won. Wat heb je geleerd in die periode? 'Ik moest vooral een dikkere huid kweken voor wat anderen van me vonden. Ik was tijdens de toneelschool nooit bezig met mijn vrouwelijkheid of hoe ik seksueel kon zijn als personage. In Amsterdam, waar ik studeerde, kijken ze naar jou als individu. Maar op de toneelacademie Maastricht vindt men dat je je vrouwelijkheid op het toneel moet kunnen tonen. Ik weet van een actrice daar die ineens hakken moest gaan dragen, want "dat archetype moest je ook onderzoeken" (rolt met haar ogen). Pff, alsof je op hakken moet lopen om te bewijzen dat je vrouw bent. Maar

'REGISSEUR
MENNO
MEYJES
DRIJFT
ME TOT DE
EXTREEMSTE
UITHOEK
VAN EEN
PERSONAGE,
DE GEKTE'

na mijn afstuderen kwam er toch veel nadruk te liggen op mijn vrouwelijkheid, op sexy zijn, in rollen en in de media. Ik dacht: ik moet nu overal in korte rokjes verschijnen. Terwijl ik van een meer klassieke, androgynе schoonheid hou. Ik ben altijd opgelucht als ik Tilda Swinton in een avantgardistisch broekpak zie! Pas op mijn dertigste werd ik me bewust van hoezeer ik me bezighield met wat anderen van mij vonden, ook privé. Dat komt echt van mijn Italiaanse familie van moederskant. In die cultuur is het belangrijk wat de burens van je denken. Ik moest leren om schijt te hebben aan wat anderen vinden van mijn keuzes. Dat heeft me jaren gekost.'

Hoe kijk jij naar actrices als Renée Zellweger en Nicole Kidman? Er rust steeds minder taboe op cosmetische ingrepen. 'Daar kan ik kort over zijn: voor mij is het taboe! Ik geloof niet dat het schoonheid oplevert.

Ik vind het zo raar om je te verzetten tegen de natuur. Wel alle vruchten willen plukken van het ouder en wijzer worden maar zonder rimpels? Het is alsof je de herfst wilt overslaan. Je wordt een vrouw die de zomer in haar gezicht heeft laten oprekken en – pats! – ineens is het winter en hangt alles er slap bij.'

LA VS NL

Je hebt inmiddels met veel bekende Hollywoodacteurs gewerkt. Kreeg je echt contact met ze? 'Ik merkte dat George Clooney na de eerste draaidagen ontspande: oké, hier kan ik mee werken. Verder heeft hij natuurlijk geen idee, hij heeft echt niet mijn werk bekeken. Met John Malkovich gingen we na het draaien uit eten in Sint Petersburg, met Clooney niet. En met Ralph Fiennes zéker niet. Die zat tussen elke take door in een hoek te zwijgen. Als je geen contact hebt met je tegenspeler brengt dat meer spanning met zich mee. Maar ik vind die concentratie ook verfrissend. Ik vind dat er in Nederland veel te veel wordt gekletst en gegrapt op de set. Als je om stilte vraagt, om focus, is het al gauw: tsss. Het valt me op dat de jongere generatie, zoals regisseur Michiel ter Horn en productiehuis Habbekrats, juist heel serieus met het vak omgaat. Daar hou ik van. Hun instelling is: doe maar ambitieus, dan wordt het tenminste te gek!'

En nu ben je weer aan het werk in Nederland. 'Na vijftien jaar besefte ik dat ik telkens met een ander team werkte, in een andere cultuur of in een andere taal. Altijd moest ik weer *from scratch* beginnen. De afgelopen jaren heb ik vooral in de breedte geïnvesteerd. In Los Angeles was ik allang blij dat ik meteen *Sleeper Cell* ►►

kon doen en in *Lost* zat. En in Duitsland begin je ook niet direct met een stevige hoofdrol. De taal, de cultuur, het netwerk, dat kost allemaal tijd. Als ik alleen in Nederland had gespeeld, had ik eerder met mijn spel de diepte in kunnen gaan. Voor *De Reünie* heb ik opnieuw samengewerkt met Menno Meyjes, die ook *Het Diner* regisseerde. Hij drijft me tot de extreemste uithoek van een personage, de gekte.'

Kun je een voorbeeld geven? 'In *De Reünie* speel ik Sabine, een secretaresse van begin dertig. Als vijftienjarige heeft ze een intensieve vriendschap met Isabel, die haar uiteindelijk vreselijk pest. Echt *killig*. Dat verraad heeft van Sabine een onzekere, kwetsbare vrouw gemaakt. Ze krijgt een burn-out en blijft het liefst binnen, maar moet zich staande zien te houden op kantoor tussen zelfverzekerde collega's. Menno zei voor het draaien tegen mij: "Sabine is een Marilyn Monroe van glas." Dat beeld prikkelde mij ontzettend, omdat Marilyn juist zo zinnelijk was. Door die aanwijzing durfde ik te laten zien wat dat bij me oproept. Een gekooide vrouw, bevroren in haar jeugd. Alsof ik van vlees en bloed ben, maar niet kan bewegen. Dat is een manier van spelen waar ik erg van hou. Alleen maar voelen hoe een ander lijf, een andere persoon zich in mijn lichaam nestelt. Dat is heel anders dan wanneer een regisseur met een psychologie aankomt van: "Sabine heeft net dit meegemaakt en daarom gedraagt ze zich nu zo." Menno doet een beroep op mijn intuïtie. Niet invullen, alleen maar voelen. Ik verlang ernaar om meer te werken met mensen die mij zo goed kennen dat ze me een andere kant kunnen opduwen. Daardoor, en vooral doordat ik verliefd werd op Gijs, ontstond de gedachte: ik wil toch wortelen in Nederland.'

ROOTS

Gijs noemt je werk in het buitenland 'een eenzame tour'. 'Dat klopt. Maar ik liet dat nooit binnenkomen. Ik heb de neiging om het allemaal zelf te doen, om mezelf te bewijzen. Op de set word je omringd door een soort familie. Maar het is wel surrogaat. Ik had geen actieve sociale kring meer. Mijn beste vrienden zag ik alleen via Skype. Gijs zegt ook: "Het is geweldig dat jij op al die plekken kunt werken. Sta er eens bij stil, geniet er eens van!" Ik was jarenlang voornamelijk bezig met presteren, uit gretigheid. Niet lullen maar poetsen.'

Waar komt die instelling vandaan? 'Kansen pakken, niet zeuren; dat herken ik van mijn moeder en haar Italiaanse familie. Ze is heel netjes, alles is altijd gepoetst. Als ik even niet oplet heeft ze zo mijn stof-

zuiger te pakken, haha. Ze is kritisch, daar heb ik mee geworsteld, maar ik ben haar ook dankbaar voor het streven naar kwaliteit in het leven. Ze heeft een ingebouwde kwaliteitsmeter. Kijk, zij vindt mij leuk, maar ze is niet klakkeloos enthousiast over wat ik doe. Neem de film *Highlander: The Source*. "Wat is dat nou voor onzin!" zei ze gewoon. *Highlander* is een mythologisch verhaal over onsterfelijken. Die zwaardvechter krijgt met mij een kind, op magische wijze verwekt. Ja, het ging wat ver. Maar goed, mijn moeder snapt dat je als actrice soms dit soort dingen moet doen.'

En het werkhos van je vader? 'Mijn vader was priester. In de jaren zeventig streed hij met gelijkgestemden voor vrouwen en homo's in de kerk, en gelijke rechten voor mannen en vrouwen. Daar ben ik heel trots op. Op zijn sterfbed heeft hij zich nog afgevraagd: was ik er wel genoeg? Ik kon hem van harte antwoorden dat hij er voor mijn gevoel altijd was. Maar hij zat wel meestal achter zijn bureau. We deden niet veel samen, maar we keken naar het nieuws en *Van Kooten en De Bie*. Op mijn tiende nam hij me mee naar de film *Cry Freedom*, over de moord op de antiapartheidsactivist Steve Biko. Ik koester wat hij me heeft meegegeven, maar ik heb me er ook tegen afgezet. Het is een opluchting als dingen ook betekenisloos, lollig of lichtvoetig mogen zijn.'

Je bent nu twee jaar met Gijs Naber samen. Hij vertelde dat hij bij jou zichzelf kan zijn, met al zijn grillen. 'Dat voel ik precies zo. "Lekker jezelf zijn" wordt makkelijk als domme oneliner geroepen. Maar ga er maar aan staan. Echt ontspannen mezelf zijn vind ik best moeilijk. Wij hebben elkaar op een bijzondere manier ontmoet. Gijs was een goede vriend van Jeroen Willems. Jeroen gaf alsmaar hints naar mij over

Gijs, en bij hem over mij. Het treurige is dat wij elkaar voor het eerst hebben ontmoet op de avond dat Jeroen stierf. We waren in shock en heel verdrietig. We hebben elkaar daarna de hele week gezien. Het was een raar contrast, om in de rouw te zijn en ondertussen een beginnende verliefdheid te voelen. We hadden geen enkele façade. Daardoor was het meteen heel eerlijk en echt. Ik kijk altijd naar: waarom kies ik voor iets? Dat is een fascinatie in mijn vak, in mijn leven. Door je bezig te houden met de psychologie van karakters kijk je ook steeds naar jezelf en maak je de balans op. Zelfkennis, bewustzijn, is het enige waar het mij om gaat.' ■

'De Reünie' draait vanaf 16 juli in de bioscoop

'IN NEDER-
LAND WORDT
VEEL TE VEEL
GEKLETST
OP DE
SET. ALS JE
OM STILTE
VRAAGT,
IS HET AL
GAUW: TSSS'